

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Voortgang moties 1635, 1637, 1638, 1641, 1642, 1644, 1647, 1651, 1652, 1653, 1878, 1883 en toezeggingen

Geachte Statenleden,

Tijdens de Statenvergaderingen van 11 juni 2025 heeft u moties 1635, 1637, 1638, 1639, 1641, 1642, 1644, 1647, 1651, 1652, 1653 met betrekking tot de Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE) aangenomen. Daarnaast zijn toezeggingen LG/T2025.017, LG/T2025.018, LG/T2025.019 gedaan. Tijdens de behandeling van de vervolgitwerking van SANE op 10 december 2025 bent u geïnformeerd over deze moties en toezeggingen via brief [PZH-2025-881803161].

Daarnaast zijn tijdens de Statenvergaderingen van 10 december 2025 opnieuw moties en toezeggingen aangenomen. Dit betreffen moties 1877, 1878, 1883 en toezeggingen LG/T2025.039 en LG/T2025.040. We hebben u op 27 januari jl. een behandelvoorstel gestuurd [PZH-2026-886065191].

In deze brief informeren we u over de voortgang van de uitvoering van de nog openstaande moties en toezeggingen, die nog niet zijn afgedaan via eerder verzonden brieven. Dit betreft de moties 1635, 1637, 1638, 1641, 1642, 1644, 1647, 1651, 1652, 1653, 1878, 1883 en toezeggingen LG/T2025.017, LG/T2025.039 en LG/T2025.040.

Motie 1635 Proportionele additionaliteit (De Jager, SGP) en toezegging LG/T2025.040

In motie 1635 dragen Provinciale Staten het college op om:

- *Via het IPO druk op de politiek en het Rijk uit te oefenen om proportionele additionaliteit in de wet te regelen zodat elke sector stikstofruimte op het moment dat ze haar aandeel voor de natuur heeft geleverd de resterende ruimte voor vergunningen in haar eigen sector kan inzetten.*
- *Voor elke sector inclusief het stedelijk gebied de proportionele opgave in kaart te brengen*
- *Provinciale Staten hierover te informeren bij actuele ontwikkelingen*

Toezegging LG/T2025.040

Met toezegging LG/T2025.040 is toegezegd door gedeputeerde Van Leeuwen om

- een eerste aanzet te maken voor een plan over de scheiding van NOx en NH3 en levert dit eind Q1 2026 aan bij PS.

Zoals eerder aangegeven lezen we het begrip 'proportionele additionaliteit' in de motie als een verzoek tot splitsing van NH3 en NOx in vergunningverlening en daarbij onderscheid te maken naar verschillende sectoren. Daarmee ligt de motie in het verlengde van de toezegging LG/T2025.014 van gedeputeerde Van Leeuwen in de Commissievergadering Landelijk Gebied van 28 mei jl. om de voor- en nadelen van de scheiding van NOx en NH3 te onderzoeken en de Commissie daarover te informeren in de verdere uitwerking van SANE. Op dit moment zijn we een analyse aan het maken van de mogelijkheden en (juridische) haalbaarheid om de aanpak van NOx en NH3 te scheiden in beleid en/of in vergunningverlening.

Met het tweede punt roept u op om voor elke sector de proportionele opgave in kaart te brengen. De eerste resultaten van de uitwerking van deze analyse zijn in een eerdere brief met u gedeeld [PZH-2025-881803161].

We hebben u reeds via een aparte brief over de inhoudelijke voortgang op deze motie en toezegging geïnformeerd [PZH-2026-888607883]. Hiermee adviseren we u de motie en de toezegging te beschouwen als afgedaan.

Motie 1637 Verduurzaming provinciaal inkoop-en aanbestedingsbeleid ter ondersteuning van SANE-doelstellingen (Negash, GroenLinks-PvdA)

In motie 1637 verzoeken Provinciale Staten het college om:

- *Te onderzoeken op welke wijze en onder welke voorwaarden het provinciale inkoop- en aanbestedingsbeleid verder kan worden versterkt om bij te dragen aan de SANE-doelstellingen, met specifieke aandacht voor:*
 - o *Expliciete opname van stikstofreductie als strategische doelstelling;*
 - o *De inzet van stikstof impacttoetsen bij relevante opdrachten, met differentiatie naar aard en omvang van de opdracht; Het meenemen van maatschappelijke milieukosten in prijskwaliteitverhoudingen;*
 - o *Mogelijkheden voor monitoring van gerealiseerde reducties;*
 - o *Stimulering van ketensamenwerking en emissiearme innovatie;*
- *De uitkomsten van dit onderzoek zo snel als mogelijk aan Provinciale Staten voor te leggen, inclusief beleidsopties voor eventuele aanpassing van het inkoopbeleid en daarbij actief samenwerking te zoeken met andere overheden om tot gezamenlijke opschaling te komen*

Inmiddels is Haskoning Nederland aan het onderzoeken op welke wijze en onder welke voorwaarden het provinciale inkoop- en aanbestedingsbeleid verder kan worden versterkt om bij te dragen aan SANE-doelstellingen, met specifieke aandacht voor:

- expliciete opname van stikstofreductie als strategische doelstelling;
- de inzet van stikstofimpact toetsen bij relevante opdrachten, met differentiatie naar aard en omvang van de opdracht;
- het meenemen van maatschappelijke milieukosten en prijs- en kwaliteitsverhoudingen;
- mogelijkheden voor monitoring van gerealiseerde reductie;

- stimulering van ketensamenwerking en emissiearme innovatie.

Haskoning Nederland is het onderzoek aan het afronden. De resultaten van het onderzoek zullen in april 2026 gedeeld worden met u. We adviseren daarom de motie te beschouwen als niet afgedaan tot en met april 2026.

Motie 1638 Tegelijkertijd uitwerken van streefwaarden en normering ammoniakplafond (Negash, GroenLinks-PvdA) en toezegging LG/T2025.017

Motie 1638 en toezegging LG/T2025.017 betreffen beide de uitwerking van het emissieplafond ammoniak, daarom bespreken we ze hierin samenhang.

In motie 1638 verzoeken Provinciale Staten het college om:

- *Bij de verdere uitwerking van het ammoniakplafond zowel de variant met streefwaarden als de variant met normerende plafonds gelijkwaardig en zonder voorkeur uit te werken;*
- *Provinciale Staten uiterlijk bij de besluitvorming over deze maatregel in het najaar van 2025 te rapporteren over de uitkomsten van deze uitwerking*

In toezegging LG/T2025.017 is toegezegd door gedeputeerde Van Leeuwen om:

- *In de nadere uitwerking van SANE op te nemen wat wanneer mogelijk is in relatie tot streefwaarden en normeringen.*

Zoals aangegeven in de *Vervoluitwerking SANE*, bijlage 9 *Stand van zaken uitwerking geborgde emissiereductie ammoniak melkveehouderij* wordt deze uitwerking verbonden aan de Modulaire Herziening Landbouw. Het is op dit moment dan ook nog niet mogelijk om precies inzicht te geven in wat wanneer mogelijk is in relatie tot streefwaarden en normeringen. Belangrijk ijkpunt daarbij is de startnotitie voor de Modulaire herziening omgevingsbeleid landbouw, die beoogd is voor juni 2026.

Wij adviseren u daarom de motie en de toezegging te beschouwen als niet afgedaan tot medio 2026, in ieder geval tot de startnotitie voor de Herziening van het omgevingsbeleid is vastgesteld.

Motie 1641 Innovatie-/verduurzamingsfonds, ga in gesprek met de versnellingscoalitie (Nieuwkoopse aanpak 2.0) (Van Woerden, ChristenUnie)

In motie 1641 verzoeken Provinciale Staten het college om:

- *Bij de uitwerking van SANE — met oog op het stimuleren van versnelde emissiereductie — in gesprek te gaan met de versnellingscoalitie over het realiseren van een innovatie/verduurzamingsfonds (Nieuwkoopse aanpak 2.0),*
- *Daarbij nadrukkelijk samen te werken met betrokken agrarische collectieven, gemeenten en bestaande fondsen zoals het Nationaal Groenfonds en partners van de “versnellingscoalitie”: o.a. Havenbedrijf, LTO Noord, SBB, Natuurmonumenten, VNO-NCW, Bouwend Nederland en provincie Utrecht;*
- *Provinciale Staten uiterlijk in Q4 2025 te informeren over de resultaten van deze gesprekken en mogelijke vervolgstappen richting implementatie*

U verzoekt in het eerste punt van uw motie om bij uitwerking van SANE in gesprek te gaan met de versnellingscoalitie over het realiseren van een innovatiefonds. In punt twee verzoekt u daarbij nadrukkelijk samen te werken met betrokken organisaties.

Zoals gedeeld in de voortgangsbrief [PZH-2025-881803161] zijn wij in gesprek met de verschillende partners van de versnellingscoalitie/ coalitie duurzaam evenwicht. We blijven optrekken met genoemde partijen en we steunen elkaar ook waar dat kan.

Het stimuleren van emissiereductie blijft gezien de ingewikkelde vergunningssituatie moeilijk. Het ondersteunen van het Fieldlab Groene Hart (voortgekomen uit de Nieuwkoopse aanpak) om te komen tot versnelde emissiereductie in de Veenwijken heeft daarom onze volledige aandacht.

Onze inzet is dat we deze samenwerking de komende maanden en mogelijk jaren door zullen zetten. Daarom adviseren we u deze motie te beschouwen als afgedaan.

Motie 1642 Onderzoek naar implementatie aanbevelingen biologische landbouw (Van Woerden, ChristenUnie)

In motie 1642 verzoeken Provinciale Staten het college om:

- *De aanbevelingen zoals opgenomen in de notitie van ChristenUnie Zuid-Holland "Aanbevelingen op basis van werkbezoeken en praktijkonderzoek biologische landbouw" integraal te betrekken bij de verdere beleidsontwikkeling en -uitvoering;*
- *per aanbeveling te onderzoeken of, hoe en binnen welk tijdpad deze binnen provinciale bevoegdheden en programma's en andere juridische instrumenten kunnen worden doorgevoerd;*
- *voor Q4 2025 hierover terug te koppelen aan Provinciale Staten, met vermelding van quick wins en waar landelijke inzet of interbestuurlijke afstemming noodzakelijk is.*

In uw eerste punt verzoekt u om de aanbevelingen zoals opgenomen in de notitie van ChristenUnie Zuid-Holland "Aanbevelingen op basis van werkbezoeken en praktijkonderzoek biologische landbouw" integraal te betrekken bij de verdere beleidsontwikkeling en – uitvoering. Deze aanbevelingen zijn onderdeel van de Uitvoeringsagenda Landbouw.

Binnen de Uitvoeringsagenda Landbouw is onderzocht of, hoe en binnen welk tijdpad de aanbevelingen uit de notitie van ChristenUnie Zuid-Holland binnen de provinciale bevoegdheden en programma's en andere juridische instrumenten kunnen worden doorgevoerd. De Uitvoeringsagenda Landbouw is gedeeld met Provinciale Staten. Wij adviseren u deze motie te beschouwen als afgedaan.

Motie 1644 Juridische borging maatregelen SANE (Van Viegen, PvdD)

In motie 1644 verzoeken Provinciale Staten het college om:

- *Zich ervan te vergewissen dat te nemen maatregelen in het kader van de nadere uitwerking van SANE voldoende juridisch zijn geborgd;*

De landsadvocaat, Pels Rijcken, heeft advies gegeven op de vervolguutwerking van SANE dat op 10 december jl. voorlag in Provinciale Staten (bijlage 13). Zo is er voor de geborgde

reductie ammoniak melkveehouderij een juridische verkenning uitgevoerd naar de provinciale regelruimte hiervan. Daarnaast wordt er met betrekking tot de aanpak drukfactoren gewerkt aan het vormgeven van de aanpak in de gebiedsprocessen op basis van ecologisch onderzoek naar de drukfactoren voor alle Natura 2000-gebieden en met bijpassende instrumenten. Voor stikstofzoning kijken we ook op welke manier dit het beste kan landen in de omgevingsverordening.

Op dit moment werken we aan de nadere uitwerking van de SANE-maatregelen. In overeenstemming met de werkafspraken met Provinciale Staten, voeren we de juridische toets uit bij de uitwerking van ieder maatregelspoor. Dit is ook meegenomen als onderdeel in het Uitgangspuntendocument SANE [PZH-2025-876889101]. Per spoor zullen we u daarover berichten. We adviseren u hiermee de motie te beschouwen als afgedaan.

Motie 1647 Ecologische basis van SANE versterken met actuele veldgegevens en onafhankelijke toetsing van natuurdoelanalyses (Veldhuijzen, BBB) en toezegging LG/T2025.039

In motie 1647 verzoeken Provinciale Staten het college om:

- *In het kader van de verdere uitvoering van SANE een onderzoek te doen naar de mogelijkheden van representatieve ecologische veldmetingen en onafhankelijke toetsing van natuurdoelanalyses (NDA's) conform de aanbevelingen van de Ecologische Autoriteit, zodat de ecologische onderbouwing van beleidsmaatregelen actueel, onderbouwd en toetsbaar is.*

Met toezegging LG/T2025.039 is toegezegd door gedeputeerde Bonte om

- *een brief te sturen aan Provinciale Staten over de aanpassing aan de monitoringssystematiek van de natuurbeheerplannen inclusief het daarbij behorende tijdspad.*

U bent op 24 februari jl. geïnformeerd over deze motie en toezegging in een aparte inhoudelijke brief [PZH-2026-887134903]. In deze brief werd uitgebreid ingegaan op de monitoringssystematiek, de planning, landelijke ontwikkelingen, beschikbaarheid en validatie van data en het gebruik van data bij het opstellen van de Natura 2000-beheerplannen. Met het aanbieden van deze brief adviseren wij u deze motie en toezegging af te doen.

Motie 1651 Neem de gebiedsprocessen serieus! (Both-Verhoeven, CDA)

In motie 1651 verzoeken Provinciale Staten het college om:

- *Er zorg voor te dragen dat de gebiedsprocessen niet los van, maar in samenhang met de Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE) worden ingericht.*
- *Gebiedsprocessen actief te ondersteunen met nadruk op maatwerk en uitvoerbaarheid.*
- *Daarbij per gebied expliciet in te zetten op samenwerking met betrokken partijen, inclusief agrarische, bestuurlijke en maatschappelijke partners.*

Met de motie roept u op om zorg te dragen voor samenhang tussen de gebiedsprocessen en SANE. Via het ZH-PLG werkt de provincie aan opgaven voor natuur, water, stikstof,

landbouw en klimaat in het landelijk gebied. Zoals aangegeven in de brief over de samenhang tussen het ZH-PLG, SANE en de Herziening van het Omgevingsbeleid biedt de uitwerking van SANE enerzijds kaders voor gebiedsgerichte invulling en anderzijds maatregelen die ondersteunend zijn aan een gebiedsplan. In beide gevallen is er een directe relatie met de gebiedsprocessen. Voor de maatregel 'emissieplafond ammoniak' en maatregel 'overgangszones nabij N2000, waar noodzakelijk en nuttig' geldt dat deze maatregel kaders stelt voor gebiedsgerichte invulling. De maatregel 'strategisch grondbeleid' en 'natuurlijke stoppers' zijn ondersteunend aan de gebiedsplannen.

In het tweede punt verzoekt u om de gebiedsprocessen actief te ondersteunen met de nadruk op maatwerk en uitvoerbaarheid. Bij de verdere uitwerking zoeken wij uiteraard de verbinding met de gebiedsprocessen. In uw laatste punt van deze motie vraagt u om per gebied expliciet in te zetten op samenwerking met betrokken partijen, inclusief agrarische, bestuurlijke en maatschappelijke partners. Voor de uitwerking van de SANE-maatregelen is een apart stakeholders- en participatietraject opgezet. Dit is weergegeven in de participatieparagraaf dat voorlag op 10 december jl.

In december hebben de gebiedsprocessen hun gebiedsplannen opgeleverd. Eind Q1 is met het Tweede Peilmoment een analyse gegeven van de voortgang in en de opbrengst van de gebiedsprocessen. In deze analyse is ook aandacht gegeven aan de verbinding met SANE en de verschillende maatregelsporen. Op het Tweede Peilmoment volgt een Statenvoorstel voor de vervolgaanpak van de gebiedsprocessen, dat naar verwachting eind Q2 2026 gepubliceerd wordt voor behandeling in PS in het najaar van 2026. Ook daarin heeft de verbinding tussen SANE en de gebiedsprocessen in het ZH-PLG een plek. Hierover bent u geïnformeerd [PZH-2026-888748441]. In het najaar 2026 ligt een Statenvoorstel over de vervolgaanpak voor. We adviseren u om de motie te beschouwen als afgedaan.

Motie 1652 Ruimte voor legalisatie PAS-melders en interimers (Both-Verhoeven, CDA)

In motie 1652 verzoeken Provinciale Staten het college om:

- *Bij het Rijk blijvend en actief aan te dringen op een structurele en spoedige oplossing voor de problematiek van de PAS-melders en interimers zodat zij legaal hun bedrijfsvoering kunnen voortzetten. Temeer omdat vanaf 1 juli 2025 handavingsverzoeken op de PAS-melders en interimers opgevolgd moeten worden door de Provincie.*

We erkennen het grote belang van geborgde stikstofreductie om vergunningverlening voor PAS-melders en interimers mogelijk te maken. Vanuit SANE leveren we een bijdrage, maar de belangrijkste stap is dat het Rijk zorgt voor geborgde maatregelen en een effectief legalisatieprogramma. Daarom blijven we in bestuurlijk overleg aandringen op oplossingen voor beide groepen.

De Tweede Kamer heeft onlangs ingestemd met een wijziging van de Omgevingswet, waarmee het Rijk drie jaar extra krijgt voor de legalisatie van PAS-melders. Daarnaast is via een amendement geregeld dat ook interimers worden meegenomen in dit programma. Het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur heeft toegezegd dat er in mei

2026 een uitvoerbaar en effectief programma komt. Vanuit de provincie volgen we dit proces nauwgezet.

PAS-melders en interimers hebben recht op een duidelijk perspectief en we moeten voorkomen dat handhaving onvermijdelijk wordt. Daarom adviseren wij u deze motie nog niet als afgedaan te beschouwen totdat u geïnformeerd bent over dit uitvoeringsprogramma.

Motie 1653 Langjarige pachtcontracten als instrument voor natuurinclusieve transitie (Neijenhuis, D66)

In motie 1653 verzoeken Provinciale staten het college om:

- *In het kader van de verdere uitwerking van SANE in kaart te brengen op welke locaties in Zuid-Holland langjarige pachtcontracten kunnen bijdragen aan de transitie naar natuurinclusieve, biologische landbouw en/of extensieve landbouw;*
- *daarbij het Buitenland van Rhooon als voorbeeld mee te nemen, en het gesprek te voeren met gebiedscoöperaties en pachters over knelpunten en mogelijkheden;*
- *Provinciale Staten hierover uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 te informeren, inclusief uitwerking van de maatregel strategisch grondbeleid en bijbehorende aanbevelingen.*

De motie verzoekt het college om in het kader van de verdere uitwerking van SANE te onderzoeken op welke locaties in Zuid-Holland langjarige pachtcontracten kunnen worden ingezet als instrument voor een natuurinclusieve transitie. De motie relateert aan het strategisch grondbeleid en het daarmee samenhangend grondinstrumentarium (waaronder meerjarige pachtcontracten met een lange looptijd).

In ons eerdere behandelvoorstel aan u hebben wij aangegeven dat de Uitvoeringsnota Grondbeleid momenteel wordt geactualiseerd. Vaststelling actualisatie Uitvoeringsnota Grondbeleid volgt na vaststelling gewijzigde Financiële Verordening (FV) door PS. De uitgangspunten voor tijdelijk beheer, waarbinnen pachtuitgifte een instrument is, zijn daar onderdeel van. Dit loopt nagenoeg gelijk op met de verdere (gebiedsgerichte) uitwerking van SANE.

De uitwerking van SANE resulteert onder andere in een gebiedsgerichte aanpak die leidt tot een uitvoeringsstrategie met input van gebiedspartijen voor elk gebied van het ZH-PLG. Daarmee sluiten we aan bij de gebiedsprocessen en de (bestaande of te ontwikkelen) kaders in het landbouw(omgevings)beleid en de (geactualiseerde) Uitvoeringsnota Grondbeleid. Op basis van de gebiedsgerichte uitvoeringsstrategieën krijgen we inzicht of en zo ja waar behoefte is aan langjarige pachtcontracten.

In de komende maanden starten we met een pilot om te komen tot een geschikte basis voor gebiedsgerichte uitvoeringsstrategieën. Het voornemen is om die uitvoeringsstrategieën na de pilot uiteindelijk voor alle zestien ZH-PLG gebieden op te stellen.

Wij adviseren u deze motie vooralsnog te beschouwen als niet afgedaan.

Motie 1878 Provinciegrenzen (De Jager, SGP)

In motie 1878 verzoeken Provinciale Staten het college om:

- *Stikstofreducerende maatregelen De Linge & Diefdijk-Zuid: Inzetten om tot gemeenschappelijke afspraken te komen met Gelderland, Utrecht en Noord-Holland opdat voor een bedrijf in de provinciegrenzen één provinciaal beleid geldend is en die afspraken ook vast te leggen.*

Provincie Zuid-Holland voert ambtelijk overleg met Gelderland en Utrecht over stikstofreducerende maatregelen voor het Natura 2000-gebied Lingegebied & Diefdijk-Zuid. Gelderland is in principe voortouwnemer voor dit gebied en verantwoordelijk voor het beheerplan. Provincie Zuid-Holland zoekt actief het contact op met de betrokken provincies voor het Natura 2000-gebied Lingegebied & Diefdijk-Zuid.

In het nieuwe coalitieakkoord staat het volgende vermeld dat gerelateerd is aan deze motie: *'We sluiten met deze gebiedsgerichte aanpak zoveel mogelijk aan bij lopende processen in de provincies, omdat per gebied maatwerk nodig is. Om een gelijk speelveld te creëren, moeten provinciale plannen voldoen aan landelijke vereisten. Rondom vergelijkbare natuurgebieden wordt overal eenzelfde aanpak (omvang zoning, benodigde maatregelen) gehanteerd. Dit zijn randvoorwaarden voordat middelen kunnen worden uitgekeerd.'*

Deze landelijke vereisten en randvoorwaarden zijn eind Q2 2026 gereed. We zullen met u de uitkomsten delen wanneer deze bij ons bekend zijn. Provincie Zuid-Holland is onderdeel van de IPO-werkgroep zoning, waarin met alle provincies wordt afgestemd over de provinciale en landelijke beleidsvoornemens over zoning. Tegelijkertijd zullen we de gesprekken met de buurtprovincies voortzetten. We adviseren hiermee om de motie te beschouwen als afgedaan.

Motie 1883 Aanpak emissie binnen N2000 gebied Nieuwkoop & de Haec (Atzema, VVD)

Motie 1883 verzoeken Provinciale Staten het college om:

- *De gebiedspartners te vragen een plan uit te werken om boeren in het Natura 2000 gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haec de mogelijkheid te bieden in te zetten op zelfrealisatie voor hun activiteiten in polder Meijegraslanden in het N2000 gebied, danwel hun activiteiten in het gebied te verplaatsen, te beëindigen of te extensiveren, inclusief financiële consequenties.*
- *Daarbij uitdrukkelijk ook, als dat nodig blijkt, de mogelijkheid van volledige schadeloosstelling, als ultiem middel om maximaal financieel tegemoet te komen aan betrokken partijen, in de instrumentenkoffer te betrekken.*
- *PS in de eerste helft van 2026 te informeren over het plan*

Provincie Zuid-Holland overlegt met gebiedspartners in de polder Meijegraslanden (onderdeel van het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen) over opties zoals het verplaatsen, beëindigen of extensiveren van activiteiten binnen het gebied. Hieraan nemen gemeenten, waterschappen, provincies, LTO en Natuurmonumenten deel.

Deze gesprekken worden via een polderproces geïntensiveerd, terwijl parallel een instrumentenkoffer wordt ontwikkeld met aandacht voor financiële en juridische aspecten,

inclusief de mogelijkheid tot volledige schadeloosstelling. U wordt eind Q3 2026 over de voortgang en de uitkomsten geïnformeerd. Tot dat moment adviseren wij de motie aan te houden.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

plv. voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

M.E. van Leeuwen